

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 7. Scientiam non mediocrem, sed summam insuperque experientiam
ad mysticæ Theologiæ sublimes materias, propriasque eius locutiones, ac
phrases perfectè intelligendas, & sine errore iudicandas ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica

NVT

128

primit. Tandem multa (verba sunt Venerabilis nostri ac sapientissimi Ioannis à Cruce Maria, in sua Theologia Mystica, num. 14. & sequentibus) Theologi Mystici simpliciter minusque expresse, ac distinctè tradunt, qua lectori parum oculato imponere possent: non enim in verborum proprietate, vel accurata rerum digestionem, multum opera posuerunt, quod in aliorum scripturis; æpe contemplationem appellant, qua proprie meditatio est, petito (vt consuevit) nomen à termino meditationis, quæ propria solet contemplatione concludi; actum voluntati proprium, nunquam cum intellectu actu commutat: puta, cum Dei sensui, gustui, vel experimento (quæ omnia voluntati congruunt) nomen visionis, notitæ, vel cognitionis adscribunt; more videlicet in externis sensibus vulgarissimo; nam quæ quouis sensu percipimus, nos vidisse asseramus, &c.

22.

Has igitur omnes Mysticas locutiones à verborum proprietate, & scholastico rigore alienas, exempli gratia, pluribus alijs omissis, adduximus, vt sic stabilitum reueret, sublimem hanc, & reconditam Theologiæ Mysticæ scientiam, multò potius titulo, quam aliæ artes, aut scientiæ, proprias phrasas, & locutiones suis dumtaxat professoribus plene cognitæ sibi vindicare, quæ proinde, etsi ab alijs in hac scientia non exercitatis, quamuis alijs eruditissimi sint, non omninò percipiuntur, imò potius dissonæ, vel disconueniētes, aut difficiles, vel etiam falsæ, verborum proprietate, & scholastico rigore attentis, illis videantur, non propterea reiiciendæ, aut damnandæ, vel contēndæ ab illis, aut ab alijs sunt; cum earū vsus frequentissimè apud Sanctos Patres, ac Doctores Mysticos, cum totius Ecclesiæ approbatione, habeatur, sed potius piè, ac reuerenter, post humilem earum discussionem, & intelligentiam à petitis, & exercitatis in vtraq; Theologia, Mystica, scilicet, & scholastica acceptam, interpretandæ sunt, earumque vsus (dummodo veritati Catholicæ eas aduersari non constet) non ab alijs taxandus, sed professorum huius sublimis scientiæ arbitrio, diuiniq; spiritus magisterio, quo in suis scriptis specialiter instruuntur, relinquendus est.

CAPVT VII.

SCIENTIAM NON MEDIOCREM,
sed summam, insuperque experientiam ad Mystica
Theologia sublimes materias, propriasque eius locutio-
nes, ac phrasas perfectè intelligendas, & sine errore iu-
dicandas, necessariam esse demonstratur.

1.

Ex his, quæ capite præcedenti diximus, veritas in præsentis capitis titulo præpor-
ferenda, satis manifestè deducitur. Cæterum, quia ad iudicium de libris Mysticis
ferendum, & aliquorum indiscretam censuram, & temeritatem reprimendam, ea
valde necessaria est, eam in præsentis capite ex professo placuit confirmare.

Scientiam igitur, & non qualemcunque, sed eximiam ad huiusmodi materias, ac
locutiones Mysticas perfectè intelligendas, & absque errore iudicandas necessariam
esse, est communis Sanctorum Patrum, ac Doctorum sententia, quam ratio ipsa
mani-

manifestè probat. Etenim cum certum sit, neminem posse materias & locutiones allicuius scientiæ, quantumvis inferioris, perfectè callere, & iudicare, nisi in ea eruditus sit, ut experientia ipsa est notum, quanto magis id erit necessarium in materijs, ac locutionibus illius scientiæ, quæ cæteris omnibus in rerum sublimitate, difficultate, & ineffabilitate præeminet? cuiusmodi esse Theologiam Mysticam, nemo dubitat, & idèd, qui sine hac notitia, & eruditione de his rebus iudicare præsumperit, quàm plurimis proculdubio erroribus sese exponet, scandalumque plerumque parietur, ubi re vera nulla offensionis, aut scandali occasio erat. Vnde merito D. Dionysius cap. 1. de Mystica Theologia, huiusmodi imperitorum iudicium, ac temerariam præsumptionem præcauens, sic Timotheum, ad quem scribit, admonet: *Hac autem caute, ne quis imperitus, aut rudis exaudiat, &c.* Quod etiam D. Bonaventura de Mystica Theologia, part. 4. cap. 3. admonet.

Huius scientiæ necessitatem optimè multis in locis proficitur, & ostendit Sancta Mater nostra THERESIA, post longam de hac re experientiam, ac post plura damna, quæ à Cōfessarijs ac spiritualibus Magistris parū eruditis perpetua fuit. Vnde c. 5. suæ vitæ sic de hac re loquitur. *Erat in loco, quem curandi gratia adieram, sacerdos quidam, non contemnendis natalibus & ingenio, doctus quoque, sed non nisi mediocriter. Hunc ergo mihi in Confessarium delegi, quod litteratorum semper amans fui, esto mihi anima mea damni: atulerunt confessores, qui non nisi mediocriter docti erant: non enim poteram tam doctos semper reperire, ac quidem voluissim. Tam vsu ipso didici satius esse, eos, modo boni, beneque morati sint, nullas habere litteras, quam non nisi modicis: nam indocti cum sibi non fidant, necesse habent alios doctores consulere: neque etiam ego ijs fiderem. Vir benè doctus nunquam me decipit, neque etiam indocti illi me volebant decipere, sed quod plura non sciebant. Et cap. 1. Mansionis 5. sic ait: Paratissimus sum, ad ijs, quæ viri eruditissimi de illi censebunt, credendum: nam, quamvis fortè hi hac ipsa non sint experti, habent tamen huiusmodi in rebus nescio quid singulare, adeo ut cum Deus eos tanquam lumen, à quo Ecclesia sua illuminetur habeat, si quando veritas aliqua declaranda venit, hanc ipsi aperiat, ut illis tradentibus, hac passim ab alijs admitatur. Et, siquidem dissoluti distractique non sunt, sed Dei famuli, ad illius magnalia nullatenus obstupescant, norunt quippe, illum plura & maiora posse. Et paucis ut complectar, quamvis fortè horum aliqua scripto commissi aut declarata non sint, alia tamen scripta inuenient, è quibus videre possunt, hac & similia posse pertinere. Magnam ego rei huius habeo experientiam, quam esse quorundam semidoctorum meticulozorū tractatione mihi paravi, ut mihi illa admodum carè steterit. Quæ vltima verba denotant id, quod ipsamet S. Mater THERESIA, citato c. 5. suæ vitæ refert, scilicet se per plures annos in via spirituali, ut par erat, non profecisse, quia eius Confessarij propter debitæ eruditionis & scientiæ defectum, ipsam non bene instruebant.*

Ac tandem c. 13. suæ vitæ id ipsum iterum commédans sic ait: *Qui autem per orationis viam incedunt, magis iuuari opus habent, & eo etiam magis, quo spiritualiores sunt. Equidem in ea sua sententia orationi incumbentem, & cum viris doctis conferentem, nisi ipsemet se decipere velit, non facile à diabolo per illusiones deceptum iri: crediderim namque demones doctrinam humilem & virtuti coniunctam non mediocriter timere: norunt enim per illam se deceptum iri, & magno suo cum damno in fugam conijciendos. Paulo ante etiam dixi, directorem & Magistrum esse debere spiritualem: at si hic non simul doctus ac literatus sit, multa sequuntur incommoda: sicut è contra magnum subsidium & auxilium confert, cum doctus, dummodò*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
124

dummodo virtutibus praesent, agere licet enim docti spiritum non habent, multum tamen in
iuuabunt, ac Deus ipsis haud dubie inspirabit, qua discipulis suis proponere debeant, quin & spirita-
les eos efficiet, quo nobis viles esse queant. Nihil autem hac in re dico, quod non antea ipsa exper-
sum: hoc quippe mihi plus quam cum duobus contigit. &c. Plura alia adducere possemus, ut ne-
cessitatem scientiae ad sublimes Theologiae Mysticae materias, ac locutiones intelli-
gendas ostenderemus: sed quia veritas haec satis ex se manifesta, & ex dictis probata
manet, ideo hac parte omissa, ad aliam, quae experientiam requirit, iam accede-
mus.

§. II.

*Necessitas experientiae, praeter scientiam, demon-
stratur.*

4. **N**on igitur ad id sufficit scientia, sed insuper requiritur experientia; eò quod
Mystica Theologia non in speculatiua, sed in experimentalis Dei cognitione
consistit: & ideo hi, qui in speculatiua dumtaxat Theologia eruditi sunt, plura, quae
ad Mysticam pertinent, propter experientiae defectum, ignorat. Veritatem hanc com-
muniter SS. Patres, ac Doctores omnes etiam Scholastici docent, ut bene probant,
& ostendunt Venerabilis ille, ac sapientissimus Antistes, Archiepiscopus Bracara-
sis, Frater Bartholomaeus à Martyribus, in vtraque Theologia, Mystica scilicet, &
Scholastica insigniter eruditus, in 2. p. Compendij spiritualis in principio, & cap.
Dionysius Carthusianus de Fonte lucis, artic. 13. Guillelmus Parisiensis, quem re-
fert, & sequitur Gerson c. 8. de Monte contemplationis, & tract. de Mystica Theo-
logia speculatiua, consider. 3. tit. 3. Alphabero 64. liter. n. Suarez lib. 2. de oratione,
10. n. 8. Noster Hieronymus à Matre Dei, aliàs Gratianus, de Theologica Mystica,
in via vnitua c. 2. noster Thomas à Ies v, lib. 5. de contempl. c. 12. noster Ioannes à
Ies v Maria in lib. de Theologia Mystica, in princip. numer. 4. & 20. noster Dilu-
cus à Ies v, in annotationibus ad libros Mystici nostri Doctoris discurs. 1. §. 1. Magi-
ster Luisius Legionensis in Apologia pro libris Sanctae Matris nostrae THERESIAE,
Molina Carthusianus tract. 2. de orat. cap. 6 §. 2. & 3. Albarado in Arte bene vitio-
di tit. 1. lib. 2. cap. 35. Magister Basilius Legionensis, in Defensorio librorum Venera-
bilis nostri IOANNIS, propositione 32. pluresque alij.

5. In cuius veritatis confirmationem aliqua, ex multis SS. Patrum testimonio ad-
ducemus. S. igitur Bonavent. in prologo Mysticae Theologiae sic inquit: *Hac sapientia
in hoc differt ab omnibus alijs scientijs, quia in hac, primo oportet vsum habere in se ipso, quae
verba intell. gere, & practica hic praecedat Theoricam, &c.* Et in eodem lib. c. 3. p. 4. circa fi-
nem sic ait: *ista sapientia Anagogica, est quaedam Theoria per se distincta, & diuisa ab omni spe-
culatiua sapientia, quae omnem rationis apprehensionem transcendit: & quia multi Sapientes, &
Doctores hoc videre non praevalent, hanc summam sapientiam irrident, & in hoc per contemptum
Deum altissimum collatorem huius sapientiae impugnant: ideo cum Beato Dionysio, sed quod
magis est cum Domino Iesu Christo, rogo illum quicumque hoc scriptum in se perierit, ne iudicium
huiusmodi Doctoribus Philosophis, carnalem vitam ducentibus, vlatenus manifestet &c.* Con-
cluditque asserendo, *Quod si illi, qui hanc sapientiam irrident, tam experimento cognoscant*

omnia qua à Doctoribus Mysticis dicuntur, multo melius, & multo iucundius experimentalis notitia veracissima approbabitur, &c. Eandem tradit doctrinam itiner. 6. æternit. dist. 1. pro ea D. Bernardum, & Hugonem referens.

Idem etiam docet S. Bernard. multis in locis, & præcipue ser. 79. in Cant. his verbis: In epithalamio hoc non verba pensanda sunt sed affectus. Cur ita? nisi quod amor sanctus, quem totius huius voluminis vnam constat esse materiam, non verbo sit estimandus, aut lingua: sed opere, & veritate, amor ubique loquitur, & si quis horum, que leguntur, cupit adipisci notitiam, amet, alioquin frustra ad audiendum, legendum ve amoris carmen, qui non amat, accedit quoniam omnino non potest capere ignisum eloquium frigidum pectus. quomodo enim Græcè loquentem non intelligit, qui Græcum non nouit, nec Latine loquentem, qui Latinus non est, & ita de cæteris sic lingua amoris ei, qui non amat, barbara erit, sicut as sonans, aut cymbalum tinniens, &c. Vnde idem Bernardus ad Fratres de Monte Dei (vt refert Frater Bartholomæus à Martyribus citat. cap. 12. Compendij spiritualis) sic scribit: Multi fuerunt perfecti in Theologia Mystica, absque speculatiua, nunquam tamen Theologus aliquis speculatiuus tantum culmen perfectionis est adeptus, imo neque perfectus exiit in ipsa acquisita Theologia sine Mystica, &c. Cuius rationem citatus Auctor sic subiungit: Hoc autem ideo fit, quod nunquam alicui licebit Apostoli, aut Propheta verba intelligere, nisi scribentium plene imberit affectum: quomodo non poterit aliquis perfectè concipere, quid sit libertas Filiorum Dei, aut dulcedo diuini amoris, si eam nunquam experiri licuit, &c. Eandem veritatem tradit idem D. Bernardus serm. 22. in Cant. ibi: Porro in huiusmodi non capit intelligentia, nisi quantum experientia attingit, &c. Et serm. 31. & 85. in Cant. ac multis alijs in locis.

Idem etiam docuit Angelicus Doctor D. Thomas super illa verba Psal. 33. Gustate, & videte, quoniam suauis est Dominus, quæ verba sic perpendit, Experientia diuina bonitatis dicitur gustatio, 1. Patri 2. si tamen gustastis, quam dulcis, &c. Effectus autem experientie ponitur duplex, vnus est certitudo intellectus, alius securitas affectus, quantum ad primum dicit, & videte, in corporibus namque prius videtur, & postea gustatur, sed in rebus spiritualibus prius gustatur, postea autem videtur, & ideo dicit prius, gustate & postea, videte, &c.

Consonat Hugo Victorinus super 7. Angelicam Hierarchiam latus à D. Bonauentura itinere 6. dist. 1. his verbis: Magistra enim intelligendi est experientia, & ille optime iudicij veritatem cognouerit, qui eam non audiendo, sed gustando didicit, &c. Idemq; testatur Dionysius Carthusianus art. 13. de fonte lucis his verbis: Contemplatio est experimentalis cognitio Dei per vnicum amplexum amoris, seu sapida Deitatis notitia, dum ei supremus affectus apex per amorem vnitur ardentem.

Hac de causa S. Mater nostra THERESIA c. 13. suæ vitæ inquit: Permagni ergo refert, instructionem virum prudentem & cordatum esse, boni, inquam, ingenij & multa experientia: si præterea doctus sit & literatus, hoc magnum quid est, & peroptandum. At si tria hæc simul in vno reperiri nequeat, duo priora potiora, & maioris momenti sunt, &c. Et in libello qui inscribitur, Conceptus amoris diuini, super Cantica c. 6. ait: Non vero sicut quidam docti, qui quod per hunc orationis modum à Domino non conducantur, nec aliquod eius principium habeant, ita omnium ex rationis & ingeniorum suorum modulo mensuræ, intelligere volunt, vt per suas literas & doctrinam omnia Dei magnalia comprehensuri videantur, &c. Et c. 34. suæ Vitæ sic inquit: Vnde grauiter erramus, cum credimus, nos ob plurimos annos contemplationi impensos ad cogni-

h tionem

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

128

tionem eius debere venire, quod sine experientia nullo modo haberi potest, & hinc est quod, vii dicit, plurimi errent, quod cum spiritum non habeant, eum nihilominus habere velint. Non dico autem, eum, qui spiritu caret, tamen doctrina vales, non debere dirigere illos qui spiritum habent: sed, illam tam quoad exteriora, quam interiora, in rebus naturalibus quidem, iuxta rationem & intellectum dictamen, in supernaturalibus vero iuxta sacra scriptura normam sese conformare debere, in reliquis autem ne caput suum torquat, nec intelligere se putet quod minime intelligit nec spiritus sufficit, nam hi quantum ad hoc iam tum ab alio maiore Domino gubernantur; neque enim Domino vel superiore carent. Nam iterum dico, nisi experientiam habeat & maximam humilitatem, qua sibi persuadeat, se nihil hic intelligere, non propterea tamen id impossibile esse, & ipse valde parum iudicabitur, & etiam faciet ut in quem dirigendum habet minus proficiat &c.

Quam etiam doctrinam docet Venerabilis noster IOANNES in lib. Flamma amoris viue. Cant. 7. vers. 3. §. 4. ibi. Pro itinere isto saltem pro sublimioribus eius rebus in dicitur in medio tribus, vix dactorem aliquem perfectum, secundum omnes que ad officium istud requiruntur partes reperiet. Debet enim esse sapiens, discretus, & rerum istarum experientia conspicuus. Ad rectam enim directionem, gubernationemque spiritus, est fundamentum necessarium scientia sit & discretio: si tamen sublimiorum rerum experientia desit, ignorabit in illis quando à Deo conferuntur anima, tam dirigere, magnoque possit illi de rimeto esse &c. Tandem id ipsum omnes SS. Patres, spiritualesque Doctores, ac Magistri, imò & Scholastici proclamant, quorum omnia testimonia nimis longum esset recensere.

§. III.

Aliquando simplices personas esse sapientiores in Mystica Theologia, quam alias in speculatiuis scientijs erudititas ostenditur.

10. **I**mo prædicti Patres & Doctores non solum docent, experientiam ad id esse necessariam, sed etiam læpè personas simplices, & in Scholastica Theologia ineditas sapientiores esse in hac Mystica Theologia, quam alias, quæ sine huiusmodi experimeto in speculatiuis scientijs eruditæ sunt. Vnde D. Bonau. in prologo de regimine cōscientiæ, vel fonte vitæ ait: Istum ergo librū offero intuenti; non Philosophu, non mundi sapientibus, nō magnis Theologiis infinitis questionibus implicatis, sed rudibus, & indoctis, magis Deū diligere, quā multa scire conantibus: non enim disputando, sed agendo sciatur ars amandi, arbutur autem ea, que hic continentur ab istis questionarijs, & in omni scientia summis, sed in amore Christi inferioribus, non posse intelligi, vnde nec eis scribere decreui, nisi postpositis, & oblitis cunctis, que ad mundum pertinent, sicut conditoris inardescant desiderio mancipati, &c. Id etiam docet de processu Relig. in 7. esp. 16.

11. **E**t D. Bernar. Ierm. 85. in Cant. O quisquis curiosus es scire, quid sit, hoc verbo frui, parca illi non aurem, sed mentem, non docet hoc lingua, sed docet gratia, absconditur à sapientibus, & prudentibus, & reuelatur paruulis, quod idem ipsemet Bernardus docuit loco sup. cit. ex sermone ad fratres de monte Dei. Consonat Gerfon de Mystica Theologia speculatiua consider. 3. Alphabero 64. litera N. ibi: Quia ex his, que interius experientur, videtur contemplatiui perfectius diuina percipiunt, quam multi literati, &c. Similiter citatus Bartholomæus à Martyribus in 2. p. Compendij, c. 33. §. 3. sic inquit: Hac Mystica sapientia, quam

quam Dionysius proprie Christianorum vocat, citius, ac sublimius idiotis simplicibus, qui nihil aliud quam salutem in timore, & tremore curant, quam eruditus Theologus confertur solet, nisi & ipsi toto mentis affectu humilitati studeant, &c. Qua etiam ratione S. Mater nostra THERESIA c. 3. suæ vitæ loquens cum suo Confessario, sic inquit: Non ergo plus nimio hoc mireretur aut hæc impossibilia esse putet (Domino namque omnia possibilia sunt) sed fidem corroborare, sequi humilitate studeat, cum videat Dominum fortasse veculam quandam hæc in scientia peritiorum versatoremque facere, quam se, esse bene doctus & sapiens sit. Idem etiam docuit Suarez lib. 2. de orat. cap. 10. n. 8. his verbis: Sæpe persona simplices divina gratia adiuva profundius, quam docti veritatem penetrant, & ponderant, &c. In cuius rei confirmationem D. Bonaventuram de processu religionis in 7. c. 16. adducit, idemque plures alij, quos prolixitatis evitandæ gratia, omittimus, expresse docent.

S. III.

Quinam Theologi apti, vel inepti sint ad iudicium, de rebus, ac locutionibus Mysticis, ferendum, ex dictis concluditur.

EX quibus omnibus satis comprobatum manet, Theologos, qui in scholastica Theologia parce versati sunt, quique proinde non plene Theologi, aut literati; sed valde imperfecti, & dimidiati tales, seu semi-Theologi, aut semiliterati vocandi sunt, nullatenus esse aptos ad iudicium, de his rebus, ac locutionibus ad Mysticam Theologiam spectantibus, ferendum. Prædicti namque Theologi ad illorum numerum pertinent, quos S. Mater nostra THERESIA cap. 5. suæ vitæ, & cap. 1. Mansionis 5. vocat: *Semi doctos, meticulosos, &c.* & de quibus doctissimus Magister Luisius Legionensis in principio Apologiæ sæpè citatæ asserit: *Male sinistreque de his rebus loquuntur, vel quia similia ignorant, vel quia se scire existimant, vel propter alios emulationis respectus, & horum censuram, offensionem, ac scandalum timebat etiam S. Dionysius, quando cap. 1. de Mystica Theologia, admonuit Timotheum, ad quem scribebat. Vide, quod nullus indoctorum hæc audiat.* Hi namque qui, & si mediocriter in Scholastica & speculativa Theologia, minimè autem in Scriptura sacra, & alijs, quæ ad consummationem Theologorum pertinent, versati sunt, potius indocti, quam docti appellari debent.

At verò alij Theologi, qui non solum in scholastica Theologia, sed in Scriptura sacra, ac SS. Patrum operibus, alijsque ad Theologiam pertinentibus, valde versati, & eruditi sunt, quamvis experimentam huiusmodi rerum divinarum in se ipsis non habeant, non poterunt quidem de his rebus omnino perfecte propter experientiz defectum iudicare, ut ex dictis satis constat. Cæterum non propterea ad spirituale magisterium, ac censuram de libris Mysticis ferendam inhabiles iudicandi sunt, quia & si huiusmodi res in se ipsis non experiantur, eas tamen, vel alias similes in Scriptura Divina, ac SS. Patrum, Doctorumque Mysticorum libris, in quorum lectione (ut supponimus) versati sunt, inveniunt, & ideo iudicare possunt an prædictæ res, ac locutiones sint conformes rectæ doctrinæ, ac sacra Script. Sanctorumque Patrum documentis:

h 2 quod

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI
124

quod optimè S. Mater nostra THERESIA docet citato cap. 34. suæ Vitæ his verbis: Non dico eum, qui spiritu caret, tamen doctrina valet, non debere dirigere illos qui spiritum habent: sed illum tam quo ad exteriora quam interiora, in rebus naturalibus quidem, iuxta rationem et intell. Etus dictamen, in supernaturalibus vero iuxta sacræ Scripturæ normam sese conformare debere &c. Hoc idem docet cap. 1. Mansionis sibi: Paratissima sum, ad ipsa v. r. et ad ipsa de illis censuram, credendum: nam, quamvis forte hi hæc ipsa non sint experti, habent tamen huiusmodi in rebus nescio quid singulare, adeo ut cum Deus eos tanquam lumen, à quo Ecclesia sua illuminatur habeat, si quando veritas aliqua declaranda venit, hanc ipsis aperiat, ut illis iradentibus, hæc passim ab alijs admittatur. Et, si quidem dissoluti distractique non sunt, sed Dei famuli ad illius magnalia nullatenus obstupescunt, norunt quippè, illum plura & maiora posse. Et paucis ut contemplantur, quamvis forte horum aliqua scripto commissæ aut declarata non sint: alia tamen scripta inveniunt, à quibus videre possunt, hæc & similia posse contingere. Magnam ego rei huius habeo experientiam, quam etiam quorundam semidoctorum metuisolorum tractatione mihi paravi, ut mihi illa admodum carè steterit. Huc usque S. Mater nostra THERESIA, cuius verbis præfens caput concludere placuit.

CAPUT VIII.

ERRORES HÆRETICORVM, QUI
Illuminati dicuntur summam proponuntur.

- i. **V**T manifestius constet, quantum distet sublimis nostri Doctoris præclara doctrina, à pestiferis erroribus illorum hæreticorum, qui Illuminati dicuntur, leopotiùs quantum prædictis erroribus aduersetur sicut tenebris lux, atque adeò etiam constet, quantum aberrauerint illi, qui, aliquas horum librorum propositiones his erroribus infectas esse, aut illos redolere, vel illis fauere suspicari sunt, prædictos errores in hoc capite summam proponere placuit, ut cum in progressu huius Elucidationis singulas Mystici nostri Doctoris notatas propositiones reuelerimus, ac applicuerimus, id, quod nuper diximus, euidentius appareat.
Sciendum igitur est, humani generis hostem, nostræ salutis, ac spiritualis perfectionis inuidum, illud semper maximè curasse, ut orationis, & contemplationis viam, ut potè ad eò hominibus salutarem, totiusque spiritualis boni principium, ac fontem, vel omnino relegaret, vel saltem in aliquibus eam tot damnis, ac illusionibus immisceret, ut ex inde apud reliquos suspecta haberetur, & huiusmodi periculorum, ac illusionum timore, ab ea homines auerterentur.
- ii. Hæc igitur de causa, prætextu orationis, & contemplationis, ac supernæ illuminationis, spiritum erroris, quibusdam Diabolus immiscuit, se in Angelulucis, illos illuminantem, transformans, vnde Illuminatorum nomen sibi impositum, & pluresque errores pestiferos illis suadens; diuersisq; temporibus iam sepultos iterum excitans de quibus fit mentio in Clementina ad nostrum, de hæreticis, & Clement. 1. de Religiosis domibus, & in extrauagant. de Relig. domibus, eosque referunt Eimericus in